

BKK:s guide till hur du utvecklar nya klippor och boulderområden

Bohuslän har mer än tusentals leder och boulderproblem på hundratals klippor och block och varje år tillkommer det fler och fler, tack vare eldsjälar som lägger ner sin fritid på att leta och utveckla nya klätterberg. Nedan följer en kortfattat lista på vad man bör tänka på vid etablering av en ny klippa eller ny led. Notera att detta inte är någon fullständig vägledning, utan ett sätt att undvika de värsta misstagen och peka ut en riktning vid utveckling av nya klätterområden.

BKK följer de riktlinjer för ledutveckling, access och naturskydd som finns tillgängliga från Naturvårdsverket och Svenska Klätterförbundet och avsikten är att detta dokument ska uppdateras löpande då de rekommendationerna ändras.

I följande text kommer begreppet "klippan" att användas för att underlätta. Det omfattar allt ifrån nya större klätterområden med flera väggar och potential för ett flertal leder, nya väggar, sektorer eller leder på existerande klippor, nya enstaka leder i tidigare oklättrade områden och nya boulderblock eller väggar med ett eller flera problem.

Att tänka på punktvis:

1. Omfattas området du vill utveckla av formellt skydd?
 2. Bedömning ifall samråd med Länsstyrelsen behövs.
 3. Kommer skyddade arter kunna påverkas?
 4. Kontakt med markägare?
 5. Kommer det placeras bultar?
 6. Kontakt med klubben.
-
1. Undvik skyddad natur: Kolla om klippan ligger så att klättringen eller verksamheten runtomkring kan påverka ett område med formellt skydd, som tex. Naturreservat, Natura 2000-område, fornlämning, mm? Om ja så är det möjligt att det krävs dispens eller tillstånd. Använd Länsstyrelsens verktyg där alla former av skyddad natur och fornlämningar är med: <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=eb2eb2c2cca64bba9bf6b2200a988fe5>
 2. Samråd med Länsstyrelsen: En populär klätterklippa kan ur påverkanssynpunkt på naturen jämföras med ett större evenemang inom friluftsliv och då ska enligt lag ett s.k. 12:6-samråd göras med Länsstyrelsen. Finns det möjlighet att "väsentlig ändring av naturmiljön" kan ske som resultat av utvecklingen av klippan så krävs detta enligt lag. Observera att detta även inkluderar klättringens påverkan som helhet, dvs även saker som klättrare hittar på runtomkring, som parkering, att nya stigar anläggs eller uppkommer spontant, camping, toalettbesök, mm. En enskild klättrare som promenerar in och följer en spricklinje till toppen åstadkommer givetvis knappast en "väsentlig ändring av naturmiljön", men vid populära klippor med kanske hundratals besökare i veckan under högsäsong som ska parkera, göra anmarschen in, göra sina behov mm, kan den sammanlagda belastningen bli något helt annat. Behöver leden rensas mer än endast lite grann innan den är klätterbar, så kan det också vara ett exempel då samråd krävs. Mer om vad som gäller för 12:6-samråd finns här: <https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/natur-och-landsbygd/aktiviteter-och-ingrepp-i-naturen/atgard-i-naturmiljon.html>
 3. Artskydd: skyddade växt- eller djurarter kan förekomma på eller vid klippan. Vanligast förekommande är störningskänsliga fåglar, men också sällsynta eller skyddade mossor, lavar

eller kärleväxter. Tycker du det är svårt att avgöra om sådana arter finns och om de kommer att påverkas? Se till att ett samråd med länsstyrelsen görs och låt deras handläggare avgöra (se punkten ovan om hur). Kontakta också accesskommittén, som har etablerad kontakt med ornitologiska föreningar, med mera, och kan hjälpa till i många fall. Det bästa är om klubben informeras om samrådet, så att dokumentation av vad som sagts har chans att finnas kvar för framtiden. Kom också ihåg att inte rensa leden mer än nödvändigt. Mail till accesskommittén: access@bohuskk.se

4. Kontakta markägare: Man behöver inte markägares tillstånd för att få klättra, så detta är inget krav rent juridiskt, men ta självklart gärna kontakten ändå för att hålla en god dialog. Berätta om planerna och om att du hittat en liten pärla på hens mark. Troligen blir personen snarare smickrad än irriterad och så vet hen varför folk börjar röra sig i markerna. Kom ihåg att ta upp parkeringsfrågan, var det är lämpligt att parkera och var det inte är det. Byt kontaktuppgifter och notera skriftligen vad ni kommit överens om. Inkludera accesskommittén i vad ni avtalat. Levande träd och buskar får aldrig lov att avlägsnas/fällas utan markägares tillstånd. Viktigt är också att en åtgärd kan vara otillåten enligt lag trots att markägaren kan var med på det, så det räcker inte alltid att bara prata med markägaren. Vid ev. bultning (se klubbens bultpolicy), skaffa ett skriftligt avtal så att det blir tydligt både för er och för folk i framtiden vad ni kommit överens om. Fastighetsbeteckning och vem som äger den kan du hitta här: <https://www.lantmateriet.se/sv/Fastigheter/vem-ager-fastigheten/>
5. Bultar och sportklätterleder: Är du sugen på att sätta upp en sportled eller borrhultar, kolla BKK:s bultpolicy som beskriver klubbens inställning till bultning: <https://www.bohuskk.se/globalassets/bohuslans-klatterklubb---klattring/dokument/bkk-bultpolicy-rev.-2016.03.20.pdf?w=900&h=900>

Vid bultning krävs markägarens godkännande. Detta bör dokumenteras skriftligen och detaljerat för att undvika framtida missförstånd och oklarheter.
6. Kontakta klubben. För framtida kontakter om problem eller annat uppstår. Då samråd genomförs, meddela accesskommittén och dela med er av era dokumenterade överenskommelser. Mail till accesskommittén: access@bohuskk.se

För att underlätta har BKK satt ihop checklistan som följer nedan som ett förslag på uppgifter som är bra att dokumentera. Där kan man fylla i uppgifter steg för steg och försäkra sig om att man fått med de viktigaste punkterna. Ifylld dokumentation skickas in till accesskommittén.

Bergsutvecklingsprotokoll Bohusläns Klätterklubb

1. DOKUMENTATION OCH FORMELLT SKYDD

A. Namn på klippan

B. GPS -koordinater

C. Markägare

Tel

E-post

Adress

D. Bergsutvecklare

Tel

E-post

Adress

E. Ungefärlig höjd

F. Ungefärligt antal leder

G. Omfattas området av formellt skydd?

- JA / NEJ / VET EJ

- Vid ja eller vet ej: kontakta Länsstyrelsen för samråd och ev tillstånd. Kontakta också accesskommitten (access@bohuskk.se) med information om utfallet och/eller för att få stöd med samrådsprocessen.

2. BEHÖVS SAMRÅD MED LÄNSSTYRELSEN?

Kommer rensning på/vid klippan, anläggande av parkering, stigar eller liknande innebära en väsentlig ändring av naturmiljön?

- JA / NEJ / VET EJ

- Vid ja eller vet ej: kontakta Länsstyrelsen för samråd och ev tillstånd. Kontakta också accesskommitten (access@bohuskk.se) med information om utfallet och/eller för att få stöd med samrådsprocessen.

3. ARTSKYDD

Kommer utvecklingen av klippan kunna påverka arter skyddade enligt artskyddsförordningen?

- JA / NEJ / VET EJ
- Vid ja eller vet ej: kontakta Länsstyrelsen för samråd och ev tillstånd. Kontakta också accesskommitten (access@bohuskk.se) med information om utfallet och/eller för att få stöd med samrådsprocessen.

4. KONTAKT MED MARKÄGARE (om markägare ej är villig att skriva på, notera gärna själv vad som kommunicerats muntligt)

Jag som markägare har idag haft samtal med

Vi har kommit överens om att det går bra att klättra på min mark i enlighet med Allemansrätten.

För att minska eventuella störningar är det dock viktigt att klättrarna tänker på följande:

Parkering finns vid:

Underskrift markägare: _____

Namnförtydligande:

Telefon:

Mailadress:

5. BORRBULTNING (fyll i om relevant, notera även gärna muntliga överenskommelser)

A. Jag som bergsutvecklare har läst och håller mig till BKK:s bultutvecklingspolicy.

- JA / NEJ / VET EJ

B. Information och överenskommelse med markägare:

På helt blanka klippväggar utan sprickor kan klättrare behöva sätta borrhultar för att klättra. Enligt Bohusläns Klätterklubbs Bultpolicy ska bultar inte användas då sprickor finns i bergen där icke-permanenta säkringar kan användas.

För att klättra säkert på vissa partier kan det dock behövas permanenta säkringar. På denna klippa bedömer bergsutvecklaren att det behöver placeras fasta säkringar i form av expanderbultar eller limbultar (borrbult). På många klippor finns det enstaka borrhultar och på en del klippor är alla klätterturer utrustade med borrhultar (ofta kallade "sportklippor").

På dessa klippor finns det ofta mellan 8 och 14 bultar på varje enskild led.

På en del klippor kan man behöva firningsankare för att kunna ta sig ned från bergets topp. Ibland kan det minska slitaget på mark och träd samt minska bildandet av stigar.

Jag som markägare tillåter att det placeras borrhultar på denna klippa under följande begränsning (antal eller annat):

Jag som markägare tillåter att det placeras enstaka firningsankare: JA/NEJ.

Om det behöver placeras ytterligare bultar eller firningsankare längre fram vill jag bli kontaktad: JA/NEJ.

Underskrift markägare: _____

KONTAKT MED KLUBBEN

För att underlätta accessarbetet i framtiden är det bra om bergsutvecklare skickar in ifylld och undertecknad kopia både till markägaren och till BKK accesskommité (access@bohuskk.se). Eventuella bultar rapporteras till BKK bultkommité (bult@bohuskk.se).